

Հավելված N1
 Հայաստանի Հանրապետության
 պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի
 2020 թվականի ապրիլի 17-ի
 N 337-Ն հրամանի

Օրինակելի ձև

**ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ
 ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
 Հիմնադրամի հոգաբարձուների
 խորհրդի 29-06-2020 թ. որոշմամբ
 «ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»
 Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն
 հիմնադրամի 2019 թ. գործունեության մասին**

1. Հիմնադրամի՝		
1.1 Լրիվ անվանումը	«ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ	
1.2 Գտնվելու վայրը	ԵՐԵՎԱՆ ՆՈՐՔ-ՄԱՐԱՇ ՆՈՐՔ-ՄԱՐԱՇ ԹԱՂԱՄԱՍ Կորյունի փող. 19ա	
1.3 Պետական գրանցման համարը	222.160.779156	
1.4 Պետական գրանցման տարին, ամիսը, ամսաթիվը	2013-08-12	
1.5 ՀՎՀՀ-ն	02620593	
1.6 Հեռախոսը (այդ թվում՝ բջջային)	+(374)94543707	
	+(374)93774020	
1.7 Պաշտոնական ինտերնետային կայքը	dcs.am	
1.8 Էլեկտրոնային փոստը	welcome@dcs.am	
2. Հիմնադրի անուն, ազգանուն կամ անվանում՝		
3. Հոգաբարձուների խորհրդի անդամների անուն, ազգանուն՝		
4. Կառավարչի անուն, ազգանուն՝		
5. Աշխատակազմում ընդգրկված անձանց քանակը		
6. Անձեռնմխելի կապիտալի չափը	0	
7. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտ	0	
8. Ֆինանսավորման աղբյուրները՝		
8.1 Ֆինանսավորումն ըստ խմբերի	8.2 Ծրագրի անվանումը	8.3 Չափը
8.1.1 Պետական և համայնքային բյուջեներից դրամական մուտքեր		
8.1.2 Իրավաբանական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Դպրոցի կառավարման ծառայություններ	150000000
	Տոկոսային եկամուտ	380396
	Այլ	852000
8.1.3 Ֆիզիկական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Ուսման վճար	10185500

	Այլ	50000
9. Հիմնադրի ներդրումը՝		
9.1 Դրամական միջոցներ		0
9.2 Գույք	9.2.1 Տեսակը	9.2.2 Արժեքը
10. Նվիրատվություններ/ նվիրաբերությունները		
10.1 Նվիրատուները/նվիրաբերողներն ըստ խմբերի՝	10.2 Նվիրված/նվիրաբերված գույք	
	10.2.1 Տեսակը	10.2.2 Արժեքը
10.1.1 Հայաստանի Հանրապետություն/համայնքներ		
10.1.2 Իրավաբանական անձինք		
10.1.3 Ֆիզիկական անձինք		
11. Իրականացված ծրագրերը՝		
11.1 Ծրագրի անվանումը	11.2 Ծախսված գումարը	
Դպրոցի կառավարման ծառայություններ	173383439	
12. Ֆինանսական տարում օգտագործված միջոցների ընդհանուր չափը	173383439	
13. Կանոնադրական նպատակների իրականացմանն ուղղված ծախսերի չափը	173383439	

Նշումներ՝

Կից ներկայացվում է աուդիտորական եզրակացությունը՝ 33 թերթից:
թերթերի քանակը

Հիմնադրամի տնօրեն _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

Գլխավոր հաշվապահ _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

**«Դիլիջանի կենտրոնական դպրոց»
կրթական հիմնադրամ**

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Քովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	5
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամուտի մասին հաշվետվություն	6
Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	9

WE ARE AN INDEPENDENT MEMBER OF
THE GLOBAL ADVISORY
AND ACCOUNTING NETWORK

Էյ-Էմ-Էյ Աուդիտ ՓԲԸ
ՀՀ, Երևան, 0023,
Արշակունյաց պող. 2,
գրասենյակ 315

Հեռախոս՝
Բջջային՝
Էլ. փոստ՝
Կայք՝

+(374 60) 62 32 51
+(374 91) 88 30 10
amhaudit@amhaudit.am
www.amhaudit.am
www.hlb.global

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Դիլիջանի կենտրոնական դպրոց» կրթական հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդին

Կարծիք

Մենք իրականացրել ենք «Դիլիջանի կենտրոնական դպրոց» կրթական հիմնադրամի (այսուհետ՝ «Կազմակերպություն») ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հաշվետու տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամուտի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են ներկայացնում Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև վերջինիս գործունեության արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը հաշվետու տարվա համար՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ) համաձայն:

Կարծիքի արտահայտման հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՄ) համապատասխան: Նշված ստանդարտներով նախատեսված մեր պարտականությունները ներկայացված են մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների վարքագծի միջազգային ստանդարտների խորհրդի Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրքի (ՀՎՄՄԻ Վարքագրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծին վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀՎՄՄԻ Վարքագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավականաչափ են և համապատասխան՝ մեր աուդիտորական եզրակացության հիմք հանդիսանալու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պետք է իրականացնի Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության գնահատում, բացահայտելով, կիրառելի լինելու դեպքում, անընդհատությանը վերաբերող հարցերը և կիրառելով անընդհատության հիմունքով հաշվառումը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է կամ լուծարել Կազմակերպությունը կամ դադարեցնել վերջինիս գործունեությունը, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձինք պատասխանատու են վերահսկել Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացը:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիք առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են սխալի կամ խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրումներից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ երաշխիքը հավաստիացման

*«Դիլիջանի կենտրոնական դպրոց» կրթական հիմնադրամ
 Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամուտի մասին հաշվետվություն
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար*

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2019թ.	2018թ.
Հասույթ	6	146,971	150,244
Այլ եկամուտներ		1,147	688
		148,118	150,932
Հատուցումներ աշխատակիցներին		(135,864)	(136,626)
Մենդի կազմակերպման ծախսեր		(288)	(278)
Այլ ծախսեր	7	(10,931)	(13,543)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ		1,035	485
Տոկոսային եկամուտ		349	544
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից		-	2
Ծահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		1,384	1,031
Ծահութահարկի գծով ծախս	8	(313)	(206)
Ծահույթ տարվա համար		1,071	825
Այլ համապարփակ եկամուտ		-	-
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		1,071	825

Կազմակերպությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը, որի համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում՝ սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառումն էական ազդեցություն չի ունեցել Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա (տես՝ Ծանոթագրություն 5):

*«Բիլիջանի կենտրոնական դպրոց» կրթական հիմնադրամ
Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար*

հազ. դրամ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	(5,951)	(5,951)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ		
Ծահույթ տարվա համար	825	825
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	825	825
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	(5,126)	(5,126)
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	(5,126)	(5,126)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ		
Ծահույթ տարվա համար	1,071	1,071
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	1,071	1,071
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	(4,055)	(4,055)

Կազմակերպությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը, որի համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառումն էական ազդեցություն չի ունեցել Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա (տես՝ Ծանոթագրություն 5):

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Տարվա շահույթ	1,071	825
<i>Ճշգրտումներ՝</i>		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	2,517	2,877
Ֆինանսական եկամուտ	(349)	(544)
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտի ճանաչում	(498)	(496)
Շահութահարկի գծով ծախս	313	206
Գործառնական շահույթ նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները	3,054	2,868
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	(2,725)	(1,020)
Պաշարների փոփոխություն	(695)	121
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	817	1,559
Պայմանագրային պարտավորությունների փոփոխություն	(12,095)	(21,778)
Շնորհների ստացում	50	502
Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցներ	(11,594)	(17,748)
Վճարված շահութահարկ	(99)	-
Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(11,693)	(17,748)
ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Ստացված տոկոսային եկամուտ	344	968
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(1,054)	(1,135)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցներ	(710)	(167)
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Փոխառություններից մուտքեր	550	-
Փոխառությունների տրամադրում	(950)	-
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցներ	(400)	-
Բանկային հաշիվներում մնացորդների զուտ նվազում	(12,803)	(17,915)
Բանկային հաշիվների մնացորդները տարեակզբի դրությամբ	14,663	32,578
Բանկային հաշիվների մնացորդները տարեվերջի դրությամբ	1,860	14,663

Կազմակերպությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը, որի համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում՝ սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառումն էական ազդեցություն չի ունեցել Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա (տես՝ Ծանոթագրություն 5):

1 Նախապատմություն

(ա) Կազմակերպությունը և հիմնական գործունեությունը

«Դիլիջանի կենտրոնական դպրոց» կրթական հիմնադրամը (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) հիմնադրի շահերի ընդհանրության և կամավորության սկզբունքի հիման վրա, հոգևոր և ոչ նյութական այլ պահանջմունքների բավարարման նպատակով, նրանց կողմից կամավոր գույքային վճարումների հիման վրա ստեղծված և անդամություն չունեցող ոչ առևտրային կազմակերպություն է, որը հետապնդում է կրթական, բարեգործական, սոցիալական, մշակութային և այլ հանրագուտ նպատակներ:

Կազմակերպությունը ստեղծվել է 2013թ. օգոստոսի 12-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Կազմակերպության հիմնական նպատակներն են՝

- կրթական և համայնքաստեղծ ծրագրերի իրականացում,
- բարձրակ, մրցունակ, նորարարական օրինակելի կրթական միջավայրի ստեղծում Հայաստանում,
- ՀՀ կրթական համակարգի կատարելագործմանը և զարգացմանն աջակցություն,
- ուսումնական և կրթական գործունեության իրականացում,
- Աջակցություն դպրոցականներին և երիտասարդներին ուսման հարցում իրենց կարիերայի զարգացման գործում, կրթական ոլորտի կազմակերպություններին, աշխատակիցներին օժանդակություն և նրանց շահերի պաշտպանություն:

Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը ՀՀ ԿԲ կողմից Դիլիջան քաղաքում ստեղծված դպրոցի (այսուհետ՝ «Դպրոց») կառավարման ծառայություններ մատուցելն է: Ծառայությունների բովանդակությունն ու որակը պետք է համապատասխանեն ՀՀ ԿԲ պահանջներին, ինչպես նաև «Այբ» կրթական հիմնադրամի փորձին, վերջինիս կողմից կիրառվող նորացված ծրագրերին և որակի չափանիշներին:

Կազմակերպության հիմնադիրն է «Այբ» կրթական հիմնադրամը (գրանցված Հայաստանի Հանրապետությունում), պետական գրանցման համար՝ 222.160.00673, պետական գրանցման վկայականի համար՝ 03Ա073210:

Կազմակերպության հոգաբարձուների խորհուրդը բաղկացած է վեց անդամներից՝

- Խորհրդի նախագահ՝ Արամ Փախչանյան,
- Խորհրդի անդամ՝ Արամ Մեհրաբյան,
- Խորհրդի անդամ՝ Դավիթ Սահակյան,
- Խորհրդի անդամ՝ Արմեն Նուրբեկյան,
- Խորհրդի անդամ՝ Մարտին Գալստյան,
- Խորհրդի անդամ՝ Սոնա Կոչեցյան:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքները ներկայացված են ծանոթագրություն 18-ում:

Կազմակերպության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Կոյունի փող., 19ա շենք:

2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության աշխատողների քանակը կազմել է 42 մարդ (2018թ.՝ 52 մարդ):

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, նրա գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են բարեփախվել և կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության զնահատակակները: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության զնահատակակից:

2 Պատրաստման հիմունքները

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված կարգով հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

Այս ֆինանսական հաշվետվություններն իրենցից ներկայացնում են Կազմակերպության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների առաջին փաթեթը, որտեղ կիրառվել են ՖՀՄՍ 16 «Հարձակախոսություն» ստանդարտների պահանջները: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթների փոփոխությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 5-ում:

(բ) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Կազմակերպության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական ելությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նշվում է այլ տեղեկատվություն:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն ու համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա առավելագույն էական ազդեցություն ունեցող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- Ծանոթագրություն 9 – Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ
- Ծանոթագրություն 11 – Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

Որոշ համադրելի գումարներ վերադասակարգվել են ընթացիկ տարվա ներկայացումներին համապատասխանելու նպատակով:

(ա) Հասույթ

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթն իրենից ներկայացնում է տարվա ընթացքում մատուցված ծառայությունների գծով ստացվելիք հատուցման իրական արժեքը, ներառում է հաճախորդների համար մատուցվող ծառայությունների ժամանակ կրած փոխհատուցվող ծախսերը, սակայն չի ներառում ավելացված արժեքի հարկը: Երբ գործարքի արդյունքը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, գործարքից հասույթը պետք է ճանաչվի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա՝ պայմանով, որ հատուցում ստանալու իրավունքը ձեռք է բերվել ծառայությունների մատուցման արդյունքում: Հատուցումը հաշվեգրվում է պայմանագրով նախատեսված ծառայությունների առաջընթացին գուզահետ՝ հիմք ընդունելով մատուցված ծառայության արժեքը: Այդ իսկ պատճառով, ծառայությունների մատուցման պայմանագրերից ստացվող հասույթն իրենից ներկայացնում է յուրաքանչյուր պայմանագրով նախատեսված ծառայության ավարտվածության աստիճանին համապատասխանող ծախսերը գումարած վերագրելի շահույթը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ հանած նախորդ տարիներում ճանաչված գումարները:

Երբ գործարքի արդյունքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել, հասույթը ճանաչվում է ծառայությունների մատուցման հետ կապված միայն այն ծախսերի չափով, որոնք կփոխհատուցվեն: Հասույթ չի ճանաչվում, եթե առկա են զգալի անորոշություններ վճարման ենթակա հատուցման հավաքագրման հետ կապված, կամ երբ վճարումը ստանալու իրավունքը պայմանավորված է Կազմակերպության վերահսկողությունից դուրս գտնվող դեպքերով: Ակնկալվող վնասը ճանաչվում է հավանական դառնալու պահին՝ հասույթի և ծախսերի վերջին գնահատումների հիման վրա:

Փոխհատուցվող ծախսերն իրենցից ներկայացնում են մատուցվող ծառայության գծով կրած ծախսերը, որոնք ենթակա են փոխհատուցման հաճախորդների կողմից:

Պայմանագրի մնացորդները

Պայմանագրային ակտիվներ

Պայմանագրային ակտիվը ի սկզբանե ճանաչվում է այն հասույթի համար, որի համար դեռևս հաշիվ չի ներկայացվել: Ծառայության մատուցումն ավարտելուց և հաճախորդի կողմից ընդունվելուց հետո, պայմանագրային ակտիվ ճանաչված գումարը վերադասակարգվում է առևտրային դեբիտորական պարտքեր հոդված:

Պայմանագրային ակտիվները ենթակա են արժեզրկման գնահատման:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Դեբիտորական պարտքը ճանաչվում է, երբ Կազմակերպությունը մատուցված ծառայության դիմաց հատուցման անվերապահ իրավունք է ստանում, այսինքն՝ միայն որոշակի ժամանակ պետք է անցնի, որպեսզի հատուցումը վճարման ենթակա դառնա:

Պայմանագրային պարտավորություններ

Պայմանագրային պարտավորությունը ճանաչվում է, եթե վճարումը ստացվել է կամ ենթակա է ստացման (որն ավելի վաղ տեղի կունենա) հաճախորդից նախքան Կազմակերպության կողմից ծառայությունների մատուցումը: Պայմանագրային պարտավորությունները ճանաչվում են որպես եկամուտ, երբ Կազմակերպությունը կատարում է պայմանագրային պարտականությունները, այսինքն՝ ծառայությունների վերահսկողությանը փոխանցում է հաճախորդին:

(բ) Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր

Ֆինանսական եկամուտը ներառում է ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը և փոխարժեքային տարբերություններից ստացված շահույթը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հաշվեգրվելուն պես՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ֆինանսական ծախսերը ներառում են փոխառությունների գծով տոկոսային ծախսերը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած վնասը:

Փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթը և վնասը ներկայացվում են զուտ հիմունքով որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ծախս:

(գ) Արտարժույթ

(i) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Արտարժույթի փոխարկումից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(դ) Աշխատակիցների հատուցումներ

Կազմակերպությունը աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումները չափում է չզեղչված հիմունքով և ծախսագրում է, երբ համապատասխան ծառայությունը ստացվում է:

Պարտավորություն է ճանաչվում աշխատակիցներին վճարման ենթակա այն գումարների մասով, որոնց համար աշխատակցի կողմից մատուցված ծառայության դիմաց Կազմակերպությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որը կարող է արժանահավատորեն գնահատվել:

(ե) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Կազմակերպությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում դրամի ժամանակային արժեքը և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Չեղջի վերականգնումը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

(զ) Ծնորհներ

Ծնորհները չեն ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Կազմակերպությունը կատարելու է դրանց կից բոլոր պայմանները և որ շնորհները ստացվելու են:

(i) Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Ծնորհները, որոնց հիմնական պայմանն է, որ Կազմակերպությունը պետք է գնի, կառուցի կամ այլ կերպ ձեռք բերի ոչ ընթացիկ ակտիվներ, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ և սխտեմատիկորեն փոխանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ոչ դրամային ակտիվի ձևով ստացված շնորհները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են անվանական արժեքով և սխտեմատիկորեն փոխանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում կամ այդ ակտիվի սպառումից առաջացող օգուտներին գույրնթաց:

(ii) Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

Շնորհները, որոնք փոխհատուցում են Կազմակերպության կատարած ծախսումների համար, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, որպես այլ եկամուտ սխտեմատիկ հիմունքով այն ժամանակաշրջանների ընթացքում, երբ Կազմակերպությունը որպես ծախս է ճանաչում դրանց համապատասխան ծախսումները:

(է) Ծահութահարկի գծով ծախս

Ծահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված տարրերին:

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի կամ վնասի գծով վճարման կամ ստացման ենթակա հարկի գումարն է, որը ներառում է նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման հետ կապված այն գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որն ազդեցություն չունի ոչ հաշվապահական և ոչ էլ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկի գումարը որոշելիս Կազմակերպությունը հաշվի է առնում անորոշ հարկային դիրքերի ազդեցությունը, ինչպես նաև լրացուցիչ հարկերի, տուգանքների, ուշացված վճարումների համար տոկոսների գանձման հնարավորությունը: Կազմակերպությունը գտնում է, որ հարկային պարտավորությունների գծով հաշվեգրումները բավարար են բոլոր բաց հարկային տարիների համար՝ հիմք ընդունելով բազմաթիվ գործոնների իր գնահատականը՝ այդ թվում հարկային օրենսդրության մեկնաբանությունները և նախկին տարիների փորձը: Այս գնահատականը հիմնված է գնահատումների և ենթադրությունների վրա և կարող է ներառել մի շարք դատողություններ ասպագա իրադարձությունների վերաբերյալ: Կարող է ի հայտ գալ նոր տեղեկատվություն, որը կարող է ստիպել Կազմակերպությանը փոխել իր դիրքորոշումը գոյություն ունեցող հարկային պարտավորությունների բավարար լինելու մասին: Հարկային պարտավորությունների նման փոփոխություններն ազդեցություն կունենան հարկային ծախսերի վրա այն ժամանակաշրջանում, որում կատարվել է գնահատականը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Կազմակերպությունն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները

վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Կազմակերպությունը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել զուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է չօգտագործված հարկային վնասների, հարկային արտոնությունների և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկային օգուտը կիրացվի:

(ը) Պաշարներ

Պաշարները ներկայացված են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների սկզբնական արժեքը հաշվարկվում է առաջին մուտքը առաջին ելք (ՖԻՖՈ) սկզբունքով և ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, որոնք ենթակա չեն Կազմակերպությանը հետ վերադարձման, ինչպես նաև տրանսպորտային, բեռնման և բեռնաթափման և այլ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են դրանց ձեռքբերման հետ:

Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար գնահատված ծախսումները:

(թ) Հիմնական միջոցներ

(i) Ծանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռք բերմանն ուղղակի վերագրելի ծախսումները: Մեխանական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, ուղղակի աշխատուժի գծով ծախսերը, ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ծախսերը, ինչպես նաև տեղանքի վերականգնման ծախսերը: Ձեռք բերված համակարգչային ծրագիրը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման ֆունկցիոնալության անբաժանելի մասը, կապիտալացվում է որպես սարքավորման մաս:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղկացուցիչներ):

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված շահույթը և վնասը որոշվում են համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ եկամուտ/ծախս» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հիմնական միջոցների բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսերը ճանաչվում են միավորի հաշվեկշռային արժեքում, երբ հավանական է, որ Կազմակերպություն կհոսեն այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները և վերջինիս արժեքը հնարավոր կլինի արժանահավատորեն չափել: Փոխարինվող բաղկացուցիչ հաշվեկշռային արժեքն ապաճանաչվում է: Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

(iii) Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց օգտագործման համար մատչելի դառնալու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Ստորև ներկայացված են օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները ընթացիկ և համեմատական ժամանակաշրջանների համար:

- Գիրք և գրականություն 1-5 տարի
- Տնտեսական գույք 3-5 տարի
- Սարքավորումներ և այլ 3-5 տարի

Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճշտվում են ըստ անհրաժեշտության:

(d) Ոչ նյութական ակտիվներ

(i) Ծանաչում և չափում

Կազմակերպության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ունեն օգտակար ծառայության սահմանափակ ժամկետ, չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ նրանք ավելացնում են ոչ նյութական ակտիվի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները:

(iii) Ամորտիզացիա

Ամորտիզացիան ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Ամորտիզացիայի հաշվարկը սկսվում է, երբ ակտիվը մատչելի է օգտագործման համար: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համեմատական ժամանակաշրջանների համար հետևյալն են.

- Համակարգչային ծրագրեր 10 տարի

Ամորտիզացիայի հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճշտվում են ըստ անհրաժեշտության:

(h) Վարձակալություն

(i) Կարճաժամկետ վարձակալություններ

2019թ. հունվարի 1-ից կիրառվող քաղաքականություն

Կազմակերպությունը կիրառում է ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» սանդարտով նախատեսված կարճաժամկետ վարձակալության ճանաչման ազատումը մեքենաների և սարքավորումների և

գրասենյակային գույքի կարճաժամկետ վարձակալության դեպքում: Սրանք այն վարձակալություններն են, որոնց ժամկետը մինչև 12 ամիս է և չեն պարունակում գնման տարբերակ:

Կարճաժամկետ վարձակալության վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Նախքան 2019թ. հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականություն Վարձակալության գծով վճարներ

Գործառնական վարձակալության գծով կատարված վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում կիրառելով գծային մեթոդը վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսիչ գումարները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով կատարած ընդհանուր վճարների բաղկացուցիչ մաս՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(i) Ֆինանսական գործիքներ (i) Ծանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում դրանց, առաջացման օրը: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում, երբ Կազմակերպությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվի (եթե այն առևտրային դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում էական ֆինանսավորման բաղկացուցիչ) կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող միավորի համար, գործիքի ձեռքբերմանը կամ թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի հետ կապված ծախսումները: Էական ֆինանսավորման բաղկացուցիչ չպարունակող առևտրային դեբիտորական պարտքի սկզբնական չափումն իրականացվում է գործարքի գնով:

(ii) Դասակարգում և հետագա չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Կազմակերպությունը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում բոլոր այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց վրա ազդում է այդ փոփոխությունը, վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքագրելու համար, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգված չեն որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Սկզբնական ճանաչման պահին Կազմակերպությունը կարող է անդառնալիորեն նախատեսել ֆինանսական ակտիվը, որն

այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջները, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Ֆինանսական ակտիվներ - Բիզնես մոդելի գնահատում

Կազմակերպությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեության կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Գնահատման ժամանակ դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունն ուղղված է պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը կամ դրամական միջոցների հոսքերի իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ֆինանսական ակտիվների նախորդ ժամանակաշրջանների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապահովագրման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար և Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվներ - Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ կապված այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Կազմակերպությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այստեղ ներառվում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների ժամկետը կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամկետ մարման և գործողության ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Կազմակերպության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ (օրինակ՝ ոչ վերադարձնելի ֆինանսական ակտիվից):

Վաղաժամկետ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղաժամկետ մարման գումարը, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար:

Ֆինանսական ակտիվներ - Հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ - Դասակարգում, հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած շահույթը կամ վնասը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(iii) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում են, Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Կազմակերպությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինող ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերից: Կազմակերպությունը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը քանակական և որակական գործոնների հիման վրա հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն:

Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Կազմակերպությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է ելնելով հետևյալ որակական գործոններից.

- ֆինանսական ակտիվի արտարժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որի արդյունքում միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշը չի բավարարվում (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ավելացում):

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այս դեպքում, Կազմակերպությունը վերահաշվարկում

է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխության գծով շահույթ կամ վնաս՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված, վերանայված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական միջոցների ներկա արժեք: Ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխարինումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապահանջմանը, Կազմակերպությունը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջման, այսինքն, Կազմակերպությունը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխարինման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում փոփոխության (կամ փոխարինման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները չեն համարվում փոփոխություն, եթե հանդիսանում են գործող պայմանագրային պայմանների արդյունք, օրինակ՝ բանկերի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում, եթե վարկային պայմանագրով բանկերն իրավունք ունեն կատարել նման փոփոխություն և Կազմակերպությունը հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել փոփոխված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Կազմակերպությունը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունն ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Կազմակերպությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Կազմակերպությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արտարժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման պայմանի ավելացում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմանների համաձայն դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ՝ վճարված վճարները (առանց ստացված վճարների)՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության գծով մնացած դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխարինումը կամ վերջիններիս պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճանաչվում են որպես մարումից շահույթի կամ վնասի մաս: Եթե փոխարինումը կամ

պայմանների փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

(iv) Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Կազմակերպությունն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվը, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում, Կազմակերպությունը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում վերահսկողությունը ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Կազմակերպությունը նաև ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապահանջման ժամանակ մարված հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(v) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ գումարով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունն ունի գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Կազմակերպությունը դասում է ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները տրված փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի դասին:

Կազմակերպությունը դասում է ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններն այլ ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

(խ) Արժեզրկում

(i) Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական գործիքներ

Կազմակերպությունը ճանաչում է սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար:

Կազմակերպությունն առևտրային դեբիտորական պարտքերի վնասի գծով պահուստը չափում է ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով:

Երբ Կազմակերպությունը որոշում է, թե՞ արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո և երբ գնահատում է սպասվող պարտքային վնասը, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական և թե՛ որակական տվյալները, ինչպես նաև Կազմակերպության նախկին փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը: Հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի ներառվում ֆինանսական ակտիվների կարճաժամկետ բնույթի պատճառով:

Կազմակերպությունը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ, եթե այն ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Կազմակերպությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտականությունները չեն կատարվել, եթե՝

- հավանական չէ, որ պարտապանը ամբողջությամբ կկատարի պարտքի հետ կապված իր պարտականություններն Կազմակերպության նկատմամբ, կամ
- ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Սպասվող պարտքային վնասի գնահատման ժամանակ դիտարկվող առավելագույն ժամկետն իրենից ներկայացնում է առավելագույն պայմանագրային ժամկետը, որի ընթացքում Կազմակերպությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի:

Սպասվող պարտքային վնասի չափում

Սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է պարտքային վնասի հավանականությունից ելնելով կշռված պարտքային վնասի գնահատականը: Պարտքային վնասը չափվում է որպես բոլոր պակասող դրամական միջոցների ներկա արժեք (այսինքն՝ որպես տարբերություն այն դրամական միջոցների հոսքերի միջև, որոնք Կազմակերպությունը պետք է ստանա պայմանագրի համաձայն, և որոնք ակնկալում է ստանալ):

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի կարճ ժամկետի պատճառով սպասվող պարտքային վնասը չի զեղչվում:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գծով գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկված լինելու վկայությունը ներառում է հետևյալ դիտարկելի տվյալները.

- հաճախորդի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, այդ թվում՝ պարտականությունների չկատարումը կամ վճարման ավելի քան 60 օր ուշացումը,
- Կազմակերպության կողմից փոխառության կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որն Կազմակերպությունը այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- հաճախորդի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորումը:

Մագսվող պարտքային վնասի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վնասի գծով պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, եթե Կազմակերպությունը չունի ողջամիտ հիմքեր ակնկալելու ֆինանսական ակտիվի ամբողջական կամ մասնակի փոխհատուցումը: Իր հաճախորդների համար Կազմակերպությունը կիրառում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի դուրսգրման քաղաքականություն ֆինանսական ակտիվի ավելի քան երեք տարի ժամկետանց լինելու դեպքում՝ հիմք ընդունելով որ դա ողջամիտ ժամանակահատված է: Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելիք գումարների փոխհատուցման հետ կապված Կազմակերպության ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի և գործունեության արդյունքների վրա: Կազմակերպությունը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ դրանք մտնեն ուժի մեջ:

- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ 8-ում. Էականության սահմանում - 2018 թվականի հոկտեմբերին ՀՀՄՍ Խորհուրդը փոփոխություններ մտցրեց ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» և ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ» ստանդարտներում «Էականության» սահմանումը դրանցում համապատասխանեցնելու և սահմանման որոշ դրույթներ հստակեցնելու համար: Նոր սահմանման մեջ ասվում է, որ. «Տեղեկատվությունը էական է, եթե դրա բաց թողնելը, սխալ ներկայացնելը կամ թաքցնելը, ողջամտորեն ակնկալվում է, որ կարող է ազդել որոշումների վրա, որոնք ընդհանուր օգտագործման ֆինանսական հաշվետվությունների հիմնական օգտագործողները կայացնում են այն ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա, որոնք ֆինանսական տեղեկատվություն են տրամադրում կոնկրետ հաշվետու կազմակերպության մասին»:

Կազմակերպության գնահատմամբ չի ակնկալվում, որ էականության սահմանման փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4 Իրական արժեքի որոշում

Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման մի շարք դրույթներ և բացահայտումներ պահանջում են իրական արժեքի որոշում ինչպես ֆինանսական, այնպես էլ ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար: Իրական արժեքները որոշվել են չափման և բացահայտման նպատակով՝ հիմք ընդունելով ստորև ներկայացված մեթոդները: Կիրառելիության դեպքում, իրական արժեքների որոշման ժամանակ կատարված ենթադրությունների մասին լրացուցիչ տեղեկատվությունը բացահայտվում է ակտիվին կամ պարտավորությանը վերաբերող ծանոթագրությունում:

Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման որոշակի դրույթների և բացահայտումների համար պահանջվում է իրական արժեքի չափում ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների համար:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Կազմակերպությունը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտարկելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների, հիմք ընդունելով գնհատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև՝

1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված),

2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների վրա հիման վրա ստացվող),

3-րդ մակարդակ. ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակների, ապա իրական արժեքի չափումն ամբողջությամբ դասվում է հիերարխիայի այն նույն մակարդակին, որին դասվում են այն ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները, որոնք էական են ամբողջությամբ վերցված իրական արժեքի չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող փոխանցումներն Կազմակերպությունը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի են ունեցել փոփոխությունները:

Իրական արժեքի չափման ժամանակ կատարվող ենթադրությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ում՝ «Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում»:

5 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություն

Կազմակերպությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» ստանդարտը 2019թ. հունվարի 1-ից:

Կազմակերպության կողմից այս ստանդարտին անցման ընտրված փոփոխված հետընթաց մոտեցման համաձայն՝ այս ֆինանսական հաշվետվություններում համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: Կազմակերպությունը չի կիրառել նոր վարձակալության հաշվառման մոդելը այն վարձակալությունների համար, որոնց վարձակալության ժամկետը լրանում էր առաջին կիրառման ամսաթվին հաջորդող 12 ամսվա ընթացքում: Այդպիսի վարձակալությունները հաշվառվել են որպես կարճաժամկետ վարձակալություններ:

Այս ստանդարտի սկզբնական կիրառումն էական ազդեցություն չի ունեցել Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

6 Հասույթ
(ա) Հասույթի հոսքեր

Կամակերպության հասույթը ձևավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկին Դպրոցի կառավարման ծառայությունների մատուցումից և ուսումնական ծառայությունների համար աշակերտների ծնողների վճարներից:

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Դպրոցի կառավարման ծառայություններից հասույթ	137,651	143,436
Ուսումնական ծառայություններից հասույթ	9,320	6,808
	146,971	150,244

(բ) Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի մանրամասն ներկայացում

Կազմակերպությունն իր ծառայությունները մատուցում է ՀՀ Տավուշի մարզի Դիլիջան քաղաքում: Կազմակերպությունը առաջարկում է տարրական դպրոցի և միջին դպրոցի ուսումնական ծրագրեր ՀՀ ԿԲ աշխատակիցների երեխա աշակերտների և այլ աշակերտների համար:

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	ՀՀ ԿԲ աշխատակիցների երեխա աշակերտներ		Այլ աշակերտներ		Ընդամենը	
	2019թ.	2018թ.	2019թ.	2018թ.	2019թ.	2018թ.
	հազ. դրամ					
Դպրոցի կառավարման ծառայություններից հասույթ	137,651	143,436	-	-	137,651	143,436
Ուսումնական ծառայություններից հասույթ	5,433	5,141	3,887	1,667	9,320	6,808
Այդ թվում՝						
Տարական դպրոց	2,633	2,533	1,400	-	4,033	2,533
Միջին դպրոց	2,800	2,608	2,487	1,667	5,287	4,275
	143,084	148,577	3,887	1,667	146,971	150,244
Հասույթի ճանաչման ժամկետներ						
Ժամանակի ընթացքում փոխանցված ծառայություններ	143,084	148,577	3,887	1,667	146,971	150,244
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	143,084	148,577	3,887	1,667	146,971	150,244

(գ) Պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների և պայմանագրային պարտավորությունների վերաբերյալ:

հազ. դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքերում ներառված	12	2,620	400
Պայմանագրային պարտավորություններ	15	(3,118)	(15,213)

Պայմանագրային պարտավորությունները վերաբերում են ուսումնական ծառայությունների համար ծնողներից ստացված 3,118 հազար դրամ գումարով կանխավճարներին (2018թ-ին՝ 2,366 հազար դրամ), որոնց գծով հասույթը ճանաչվում է ուսումնառության մասին պայմանագրի գործողության ընթացքում: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը Դպրոցի կառավարման ծառայությունների համար ՀՀ ԿԲ-ից ստացել էր 12,846 հազար դրամ գումարով կանխավճարներ:

Ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ պայմանագրային պարտավորությունների կազմում ճանաչված 12,846 հազար դրամ գումարը ճանաչվել է որպես հասույթ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

(դ) Կատարման ենթակա պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հասույթը չստացվում է հաճախորդի հետ պայմանագրում նշված հատուցման հիման վրա: Կազմակերպությունը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ծառայության նկատմամբ վերահսկողությունը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի կատարման ենթակա պարտականությունների բնույթի և ժամկետների, այդ թվում՝ վճարման հիմնական պայմանների և հասույթի ճանաչման համապատասխան քաղաքականության վերաբերյալ:

Ծառայության տեսակը	Կատարման ենթակա պարտականությունների բնույթը և ժամկետները, ներառյալ՝ վճարման հիմնական պայմանները	Հասույթի ճանաչման քաղաքականություններ
Դպրոցի կառավարման ծառայություններ	Կազմակերպությունը պարտավորվել է մատուցել ՀՀ ԿԲ կողմից Դիլիջան քաղաքում ստեղծված Դպրոցի կառավարման ծառայություններ: Ծառայությունների բովանդակությունն ու որակը պետք է համապատասխանեն ՀՀ ԿԲ պահանջներին, ինչպես նաև «Այբ» կրթական հիմնադրամի փորձին, վերջինիս կողմից կիրառվող նորացված ծրագրերին և որակի չափանիշներին: Ծառայությունների մատուցման հաշիվները դուրս են գրվում ամսական կտրվածքով և սովորաբար վճարման ենթակա են 30 օրվա ընթացքում:	Դպրոցի տարեկան բյուջեի մեկ քառորդ մասը, որպես յուրաքանչյուր ուսումնական եռամսյակի համար կանխավճար, ՀՀ ԿԲ կողմից փոխանցվում է Կազմակերպությանը: Կազմակերպությունը յուրաքանչյուր ամիս ՀՀ ԿԲ-ին է ներկայացնում կատարողական ակտ: Կանխավճարի և կատարողական ակտի դրական տարբերությունը փոխանցվում է որպես հաջորդ եռամսյակի կանխավճար, իսկ բացասական տարբերությունը, բայց ոչ ավել, քան տվյալ տարվա հաստատված բյուջեի 3 տոկոսի չափով, ենթակա է փոխհատուցման ՀՀ ԿԲ կողմից: Հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայությունների առաջընթացին զուգահեռ: Ստացված կանխավճարները ներառվում են պայմանագրային պարտավորությունների կազմում: Կազմակերպությունը հասույթը ճանաչում է ամսական կտրվածքով՝ գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա՝ պայմանով, որ հատուցում ստանալու իրավունքը ձեռք է բերվել ծառայությունների մատուցման արդյունքում: Հատուցումը հաշվեգրվում է պայմանագրով նախատեսված ծառայությունների առաջընթացին զուգահեռ՝ հիմք ընդունելով մատուցված ծառայության արժեքը: Այն դեպքերում, երբ աշակերտի օրինական ներկայացուցչի ընտրությամբ վճարումների կատարման անհատական ժամանակացույց կազմելով՝ վճարումները կատարվում են ընտրված պարբերականությամբ՝ համապատասխան ժամանակահատվածի առաջին 10 օրվա ընթացքում: Ուսումնական տարվա ընթացքում պայմանագիրը լուծելու դեպքում սահմանված են պարտադիր վճարման ենթակա գումարներ՝ կախված լուծման ամսաթվից:
Ուսումնական ծառայություններ	Կազմակերպությունը «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով աշակերտների համար ապահովում է հիմնական հանրակրթական ծրագրի իրականացում, որն ապահովում է նաև ՀՀ և միջազգային պրակտիկայում կիրառվող կրթական փորձի կիրառումը՝ հնարավորություն տալով աշակերտներին ինտեգրվել միջազգային կրթական համակարգ: Ուսման վարձի վճարման պարբերականությունը որոշվում է աշակերտի օրինական ներկայացուցչի ընտրությամբ՝ վճարումների կատարման անհատական ժամանակացույց կազմելով: Վճարումները կատարվում են ընտրված պարբերականությամբ՝ համապատասխան ժամանակահատվածի առաջին 10 օրվա ընթացքում: Ուսումնական տարվա ընթացքում պայմանագիրը լուծելու դեպքում սահմանված են պարտադիր վճարման ենթակա գումարներ՝ կախված լուծման ամսաթվից:	Կազմակերպությունը հասույթը ճանաչում է ամսական կտրվածքով՝ գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա՝ պայմանով, որ հատուցում ստանալու իրավունքը ձեռք է բերվել ծառայությունների մատուցման արդյունքում: Հատուցումը հաշվեգրվում է պայմանագրով նախատեսված ծառայությունների առաջընթացին զուգահեռ՝ հիմք ընդունելով մատուցված ծառայության արժեքը: Այն դեպքերում, երբ աշակերտի օրինական ներկայացուցչի ընտրությամբ վճարումները կատարվում են կանխավճարի ձևով, ստացված կանխավճարները ներառվում են պայմանագրային պարտավորությունների կազմում:

7 Այլ ծախսեր

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Ուսումնական պրոցեսի կազմակերպման ծախսեր	3,770	4,246
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	2,518	2,876
Տրանսպորտային ծախսեր	1,757	3,771
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	491	612
Կադրերի պատրաստման և վերապատրաստման ծախսեր	422	224
Այլ ծախսեր	1,973	1,814
	10,931	13,543

8 Ծահութահարկի գծով ծախս

Կազմակերպությունը շահութահարկը վճարում է 20% դրույքով (2018թ.՝ 20%):

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
<i>Ընթացիկ հարկի գծով ծախս</i>		
Ընթացիկ տարի	31	99
<i>Հետաձգված հարկի գծով փոխհատուցում</i>		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	282	107
	313	206

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2019թ.		2018թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Ծահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	1,384	100%	1,031	100%
Ծահութահարկի հաշվարկ կիրառելի հարկային դրույքով	277	20%	206	20%
(Զհարկվող եկամուտ)/Չնվազեցվող ծախսեր, գուտ	36	3%	-	-
	313	23%	206	20%

9 Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Գիրք և գրականություն	Տնտեսական գույք	Մարքավորում ներ և այլն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
Առ 1 հունվարի 2018թ.	7,127	4,086	1,158	12,371
Ձեռքբերումներ	735	367	7	1,109
Ներքին տեղաշարժ	-	(3)	3	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	7,862	4,450	1,168	13,480
Ձեռքբերումներ	868	101	84	1,053
Դուրս գրումներ	(55)	(5)	-	(60)
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	8,675	4,546	1,252	14,473
Մաշվածություն և արժեզրկումից կորուստներ				
Առ 1 հունվարի 2018թ.	4,298	3,247	260	7,805
Տարվա մաշվածություն	1,523	284	662	2,469
Ներքին տեղաշարժ	-	3	(3)	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	5,821	3,534	919	10,274
Տարվա մաշվածություն	1,315	546	201	2,062
Դուրս գրումներ	(55)	(5)	-	(60)
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	7,081	4,075	1,120	12,276
Հաշվեկշռային արժեք				
Առ 1 հունվարի 2018թ.	2,829	839	898	4,566
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	2,041	916	249	3,206
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	1,594	471	132	2,197

2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի գրավադրված հիմնական միջոցներ:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 7,983 հազար դրամ սկզբնական արժեքով հիմնական միջոցները հաշվառվում են գրոյական արժեքով (2018թ.՝ 4,882 հազար դրամ):

Տարվա մաշվածությունն ամբողջությամբ ներառվել է այլ ծախսեր հոդվածում:

(ա) Օգտակար ծառայության ժամկետների վերանայում

2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում Կազմակերպությունը իրականացրել է գործառնական արդյունավետության վերանայում, որի արդյունքում անփոփոխ են մնացել հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները:

10 Ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Համակարգչային ծրագրեր և լիցենզիաներ
<i>Սկզբնական արժեք</i>	
Առ 1 հունվարի 2018թ.	1,724
Չեղբերումներ	565
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	2,289
Չեղբերումներ	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	2,289
<i>Կուտակված ամորտիզացիա</i>	
Առ 1 հունվարի 2018թ.	457
Տարվա ամորտիզացիա	408
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	865
Տարվա ամորտիզացիա	455
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	1,320
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>	
Առ 1 հունվարի 2018թ.	1,267
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	1,424
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	969

Տարվա ամորտիզացիան ամբողջությամբ ներառվել է այլ ծախսեր հոդվածում:

11 Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ (ա) Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերագրելի են հետևյալ հոդվածներին՝

հազ. դրամ	Հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)	
	2019թ.	2018թ.
Հիմնական միջոցներ	(51)	(113)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	919	1,263
Զուտ հարկային ակտիվներ	868	1,150

(բ) Ժամանակավոր տարբերությունների շարժը տարվա ընթացքում

հազ. դրամ	1 հունվարի 2019թ.	Եկամտում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2019թ.
Հիմնական միջոցներ	(113)	62	(51)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,263	(344)	919
	1,150	(282)	868
հազ. դրամ	1 հունվարի 2018թ.	Եկամտում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Հիմնական միջոցներ	-	(113)	(113)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,257	6	1,263
	1,257	(107)	1,150

12 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	2,693	544
Դեբիտորական պարտքեր պետական բյուջեից	1,438	798
Տրված կանխավճարներ	23	87
Այլ դեբիտորական պարտքեր	77	73
	4,231	1,502

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի հետ կապված Կազմակերպության ենթարկվածությունը պարտքային ու արտարժույթի ռիսկերին ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ում:

13 Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Տարեսկզբի դրությամբ	941	898
Ծնորհների ստացում	-	539
	941	1,437
Ծնորհից եկամտի ճանաչում	(498)	(496)
Տարեվերջի դրությամբ	443	941

14 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	10	10
Պարտավորություններ աշխատակիցներին		
չօգտագործված արձակուրդների գծով	5,104	6,314
Պարտավորություններ բյուջեին	6,264	4,237
	11,378	10,561

Կազմակերպության ենթարկվածությունը արտարժույթի և իրացվելիության ռիսկերին առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ում:

15 Պայմանագրային պարտավորություններ

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
ՀՀ ԿԸ-ից ստացված կանխավճար դպրոցի կառավարման ծառայությունների գծով	-	12,846
Ծնողներից ստացված կանխավճարներ ուսումնական ծառայությունների գծով	3,118	2,367
	3,118	15,213

16 Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Իրական արժեք

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները էականորեն չեն տարբերվում վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքներից:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Կազմակերպությունը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- պարտքային ռիսկ
- իրացվելիության ռիսկ
- շուկայական ռիսկ

Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն վերը նշված յուրաքանչյուր ռիսկին Կազմակերպության ենթարկվածության մասին, ինչպես նաև ռիսկերի չափման և կառավարման հետ կապված Կազմակերպության նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված են վերը նշված ռիսկերին վերաբերող թվային բացահայտումներ:

Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար:

Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների ու Կազմակերպության գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Տարբեր ընթացակարգերի միջոցով Կազմակերպությունը նպատակ ունի ձևավորել վերահսկման կանոնակարգված ու կառուցողական միջավայր, որտեղ բոլոր աշխատակիցները կունենան հստակ սահմանված դերեր և պարտականություններ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները Կազմակերպության նկատմամբ: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում առևտրային դեբիտորական պարտքերի, բանկերից ստացման ենթակա տոկոսի և բանկային հաշիվների մնացորդների գծով:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Պարտքային ռիսկին Կազմակերպության ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր պատվիրատուի առանձնահատկություններից:

Կազմակերպության հասույթի 93.7%-ը (2018թ-ին՝ 95.5%) վերագրելի է մեկ պատվիրատուի՝ ՀՀ կենտրոնական բանկին, որի համար Կազմակերպությունը դպրոցի կառավարման ծառայություններ է մատուցում: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդը արժեզրկված կամ ժամկետանց չէր:

Քանկային հաշիվներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ուներ 1,860 հազար դրամ գումարով բանկային հաշիվներ (2018թ-ին՝ 14,663 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին այս ակտիվների գծով: Բանկային հաշիվները պահվում են երկու տեղական բանկերում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Կազմակերպությունը կունենա դժվարություններ՝ իր ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնց մարումը պահանջում է դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի տրամադրում: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Կազմակերպության մոտեցումն է ապահովել բավարար իրացվելիություն բնականոն և արտակարգ իրավիճակներում պարտավորությունները կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Կազմակերպության համբավը վտանգելու:

Մտորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնությունը, ներառյալ տոկոսների հաշվարկված վճարումները՝ առանց հաշվանցման համաձայնագրերի ազդեցության: Չի ակնկալվում, որ ժամկետայնության վերլուծությունում ներառված դրամական միջոցների հոսքերը կարող են առաջանալ շատ ավելի վաղ ժամկետներում կամ շատ ավելի տարբեր գումարների չափով:

2019թ.	Հաշվեկշռ-ային գումար	Պայմանագր. դրամական միջոցների հոսքեր	0-3 ամիս	6-12 ամիս
հազ. դրամ				
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	11,378	11,378	6,274	5,104
	11,378	11,378	6,274	5,104
2018թ.	Հաշվեկշռ-ային գումար	Պայմանագր. դրամական միջոցների հոսքեր	0-3 ամիս	6-12 ամիս
հազ. դրամ				
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	10,561	10,561	4,247	6,314
	10,561	10,561	4,247	6,314

(ե) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը Կազմակերպության եկամտի կամ նրա ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում փոխարժեքի դրույքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

(i) Արտարժույթի ռիսկ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունեւ արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ:

(ii) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդեցություն են ունենում հիմնականում տրամադրած փոխառությունների և բանկային ավանդների վրա՝ փոխելով կամ դրանց իրական արժեքը (ֆիքսված դրույքով պարտք) կամ դրամական միջոցների սպազա հոսքերը (փոփոխական դրույքով պարտք):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության բոլոր տոկոսակիր Ֆինանսական գործիքների համար գործում էր ֆիքսված դրույք:

Կազմակերպությունը չի հաշվառում ֆիքսված դրույքով ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, ինչպես նաև չի նախատեսում ածանցյալ գործիքները (տոկոսադրույքի սվոպերը) որպես հեջավորման գործիքներ՝ իրական արժեքի հեջի հաշվառման մոդելի շրջանակներում: Այդ իսկ պատճառով, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդեցություն չեն ունենա շահույթի կամ վնասի վրա:

17 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Կազմակերպությունը չունի ամբողջական ապահովագրություն իր գույքի համար, ինչպես նաև այն ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց՝ Կազմակերպության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով: Քանի դեռ Կազմակերպությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ էական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

Կազմակերպությունը ներգրավված չէ դատական վարույթներում և այս առումով որևէ էական ազդեցություն չի ակնկալում իր ֆինանսական վիճակի վրա:

(գ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և տարբեր կերպ են մեկնաբանվում տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերն ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ ավելի մեծ և էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի գործող հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

18 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Կազմակերպության կառավարման բարձրագույն և հսկողություն իրականացնող մարմինը հոգաբարձուների խորհուրդն է, որի անհատական կազմը սահմանում է Կազմակերպության հիմնադիրը (տե՛ս ծանոթագրություն 1(ա)):

(բ) Գործարքներ ղեկավար անձնակազմի և նրանց ընտանիքների անդամների հետ
(i) Ղեկավարության վարձատրությունը

Տարվա ընթացքում հիմնական ղեկավար անձնակազմը ստացել է ստորև ներկայացված վարձատրությունը:

հազ. Դրամ	2019թ.	2018թ.
Աշխատավարձ	14,371	11,172
	<u>14,371</u>	<u>11,172</u>

19 Հետագա դեպքեր

2020թ. հունվարի 30-ից COVID-19 կորոնավիրուսի բռնկման հետևանքների ազդեցությունը Հայաստանում վերահսկելու և մեղմելու նպատակով ՀՀ կառավարությունը ձեռնարկեց տարբեր միջոցառումներ: 2020թ. մարտի 16-ին ՀՀ կառավարության 298-Ն որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում արտակարգ դրություն հայտարարվեց և սահմանափակումներ մտցվեցին գործունեության որոշ տեսակների իրականացման և մարդկանց տեղաշարժման վերաբերյալ:

Կորոնավիրուսի բռնկման պատճառով ամբողջ աշխարհում, այդ թվում նաև Հայաստանում, բացասական ազդեցության ենթարկվեցին տարբեր ոլորտներում գործող կազմակերպություններ: Նրանց համար տնտեսական պայմանների զգալի վատթարացում տեղի ունեցավ:

Կազմակերպության ղեկավարությունը վերոնշյալը հաշվի առնելով գնահատել և գտնում է, որ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ գործունեության անընդհատության հիմունքի կիրառումը տեղին է:

Կազմակերպությունը ունի գործող պայմանագրեր ՀՀ ԿԲ հետ որի հաշվին ֆինանսավորում է իր ընթացիկ գործունեությունը:

Ի լրումն, Կազմակերպությունը չունի և չի ունեցել վարկեր ու փոխառություններ կամ այլ էական պարտավորություններ և տնօրինում է բավականաչափ դրամական միջոցներ տեսանելի սպազայում իր բնականոն գործունեությունը սպահովելու համար:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հայաստանում հայտարարված արտակարգ դրությունը երկարաձգվել էր մինչև 2020թ. հուլիսի 13-ը ներառյալ և մեղմացվել էին մի շարք սահմանափակումներ: